

TEYMUR ELÇİN
(1924 – 1992)

SAÇ-SAÇAQ

Qıvrım saçını
Daradı Nərgiz,
Öz saçı kimi
Qaradı Nərgiz.

Soruşdum ondan
“Saçaq” sözünü,
Balaca Nərgiz
Döydü gözünü.

Nənə şalını
Verdi Nərgizə:
– Saçağı burda
Sən göstər bizə.

Saça oxşadı
Şalın saçağı;
Belə öyrətdi
Nənə uşağı.

KEÇİM

Keçim, ay keçim,
Süd ver bir içim,
bir qurtum,
bir udum.
Ver içim!

QAÇAQAÇ

İlxıya canavar gəldi;
Atlar hürküşdü,
Qaçacaq düşdü...

UÇAUÇ

Yuvanın yanında ilan göründü;
Oğrun-oğrun süründü,
Quşlara uçauç düşdü...

KÖÇƏKÖÇ

Qonşuluqda
Təzə bir ev tikdilər.
Köhnəsini sökdülər.
Köçəköç düşdü...

FİLDƏN BÖYÜK

Neçə fili
Xortumuna ala bilər.
Mürgüləsə, –
Göydən yerə sala bilər.
Ağıllıdır,
Kömək edir
Bənnalara.
Boyu çatır
Uca-uca binalara.
Çox işləkdir
Fillər təkisi.
Yükləyirsən,
Bilmir çəki,
Qaldırır tez.
Fildən böyük
Pəhləvandır;
Nə insandır,
Nə heyvandır!
O, qaldırıcı krandır.

MİŞAR

Tapdım
Usta Yaşarı.
Aldı ələ
Mişarı.
Əmr elədi
Yüzdişə.
Dişlər
Başladı işə
Ağacdən
Kəpək axdı,
Elə bil
İpək axdı.
Mişar
Gördü işini,
Sonra
Sildi dişini.
Ağac
Döndü taxtaya.
Yığıldı
Taya-taya.

RƏNDƏ

Taxtaya bax:
Kələ-kötür.
Tez rəndəni
Ələ götür;
Taxta küsməsin,
Tumarla onu,
Hamarla onu –
Ağarsın üzü,
Qurtarsın sözü!

KƏLBƏTİN

Nə çətindir,
Nə çətindir,

Nə çətin!..
Mismar çıxır,
Bərk yapışıb
Taxtadan.
Harda qaldı,
Niyə gəlmir
Kəlbətin?!

ÇƏKİC

Dayanmadı dinc
Dəmirbaş çəkil.
Ağır başını
Mismara vurdu:
Tuq, tuq, tuq!
Dəmir mismarı
Divara vurdu:
Tuq, tuq, tuq!
Dayan, dəmirbaş,
Kənara çəkil,
Asılısın şəkil!

MƏNGƏNƏ

Aralandı
Qabaq çənə,
Dal çənə.
Ayırdı tez
Boş ağızını
Məngənə.
Tutub sıxdı,
Sıxdı, sıx-dı
Dəmiri.
İndi onu
Çəkil döyür.
Yiyə sürtür,
Gəmirir.

ÜÇ QARDAŞ, BİR BACI

1. Üstəgəl

Bu oğlanın
Çox qəribə adı var.
– Üstəgəl!
Nəyi görsə,
Kimi görsə,
Əl eləyir,
Deyir: – Gəl!
Sual verir,
Misal verir
Uşaqlara
Üstəgəl.
Say gətirir,
Pay gətirir
Qoçaqlara
Üstəgəl.
Kim misalı
Düz həll etsə,
Fərqi yoxdur
Axşam etsə,
Gündüz etsə –
Üstəgələ
Dost olur.
İşləri də
Rast olur.
Üstəgəl çoban oldu.
Sürüsünü
Dağ döşünə apardı.
Quzuları
Göy çəməndə otardı.
Çox keçmədi,
Dağılışdı quzular;
Neçəsi sağa qaçdı;
Neçəsi dağa qaçdı,

Neçəsi sola getdi,
Neçəsi yola getdi.
Üstөгəlin
Quzulara
Acığı tutdu.
Çağırdı, –
Gəlmədilər.
Bağırdı, –
Gəlmədilər.
Kəməmindən
Çıxardı tütəyini,
Süzüb dağ ətəyini
Çaldı
“Çoban bayatı”sı;
Quzular
Bir yerə yığışdı:
Üçü sağdan gəldi,
Beşi dağdan gəldi,
Dördü soldan,
Biri yoldan
qayıtdı.
Üstөгəl
Quzuları
Saymağa başladı.
Gəlin,
Bir yerdə sayaq...
Üstөгəl
Bağban oldu.
Ağacsız torpağa,
Yarpaqsız budağa
Yazığı gəldi.
Yuvalar düzəltdi
torpaqda
Ağacları üçün.
İşlədi neçə gün,
Neçə ay, neçə il.
Ağacları düzüldü

Cərgə-cərgə,
Sıra-sıra.
Dəcəl quzular kimi
Qaçmışdılar
Ora-bura.
İndi gəlin,
Bağbanın
Sayaq ağaclarını,
Üstə gələk,
Toplayaq
Üstəgəlin varını:
Bu üç,
Bu dörd,
Bu da beş...
Üstəgəlin bağına
Qonaq gəlin
yayda siz!
Görün neçə ağac var
Çaşmayın ha...
sayda siz!

2. Çıxıcı

Başında qıyqacı var,
Əlində sayğacı var.
Yanıdadır xurcunu,
Gəlib alsın borcunu.
On almadan çıxar beş, –
qalar beş.

On dörd nardan çıxar on, –
qalar dörd.
– Ay çıxıcı, ay çıxıcı,
Dəftərini burda ört.
O, örtmədi dəftərini,
Dedi: – Gəlsin
Hesab bilən uşaqlar;

Onlara sualım var.
Nərgiz irəli gəldi.
– Ay Nərgiz,
Xurcunumda
Beş alma var.
İkisini sənə versəm,
Neçəsi qalar?
– Beşdən
İkini çıxsam...
Qalar üç! Qalar üç!
– Sağ ol, Nərgiz.
Almaları
Verdim sənə.
Növbə çatdı Elşənə.
Xurcunumda
On nar qalıb.
Pay almamış
Sən qalmısan,
Gülnar qalıb.
Götür-götür
Üçü sənin,
Üçü onun.
Tez de, Elşən,
Nar qaldımı
İçində bu xurcunun?..
İşə saldı barmaqları,
Hesabladı Elşən narı:
– Ondan üçü çıxıram,
qalır yeddi,
qalır yeddi.
Yeddidən də üçü getdi,
üçü getdi,
Qaldı dördü. –
Xurcundakı dörd narı
Elşən özü də gördü.